

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Melda Onur
İstanbul Milletvekili

24.07.2013 tarihinde gerçekleştirilen ve "Haliçport" projesi adı ile anılan altında, ihale ile Semboi Uluslararası Yatırım, Ekopark Turizm ve Fine Oteicilik adlı firmalardan oluşan ortak girişim grubuna devredilen Tarihi Haliç Tersaneleri'nin (Tersane-i Amire) imara açılması konusu kamuoyu gündemine taşınmıştır.

İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı içerisinde doğal bir liman olan Haliç, İstanbul'un üstün evrensel değer tanımı dahilindedir. Üstün Evrensel Değeri Sürdürülebilirlik için Gereken Yönetim ve Koruma Planı, 2011 yılında İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nden geçmiştir. UNESCO Dünya Mirası Komitesince kabul edilen bu planda, 'Sit ve koruma alanları' başlığı altında 105. sayfada şu ifadeler yer verilmektedir:

"2009 yılında onaylanmış olan İstanbul İl Çevre Düzeni Planı Kararlarında Yerleşim alanlarında mekânsal kaliteyi yükseltmek üzere oluşturulan stratejiler Tarihi Yarımada'daki konut alanları açısından önem taşımaktadır.

-Tarihi konut alanlarının; doku, fonksiyon ve özgün özellikleri korunarak sıhhileştirilmesi

-Konut alanlarının fiziki dönüşüm sürecine sosyal boyutun kazandırılması

Belirlenen stratejiler doğrultusunda Tarihi Yarımada'ya yönelik olarak geliştirilen plan kararları ise aşağıdaki gibidir:

"• Haliç boyunca kültür, turizm ve rekreasyon kullanımlarının geliştirilmesi, sanayi yapıları ve tersanelerin kültür ve eğitim faaliyetlerinde kullanılması öngörülmüştür."

Bu bağlamda;

1-Haliçport Projesi adı altında sunulan bu ihale, Bakanlığınızın imza koyduğu İstanbul Tarihi Yarımada Yönetim Planı ve İstanbul İl Çevre Düzeni Planı'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 10.05.2011 tarihli toplantısında revize edilmiş Plan Notu'nun koşullarına ne ölçüde uymakta mıdır?

2-1455'den bugüne, 558 yıl boyunca varlığını tersane olarak sürdürmüş olan Tersane-i Amire'yi, üretim işlevinden tamamen kopararak onu dünya çapında eşsiz kılan bu özelliğinin ortadan kaldırılması kararının alınması sürecine Bakanlığınız da dahil olmuş mudur? Bu kararın kim(ler) tarafından, neden, nasıl ve neye dayanılarak verilmiş olduğu Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Benzer şekilde, söz konusu alanın otel, yat limanı vb. tesislerle turizm alanı olarak yeniden işlevlendirilmesi kararının, hangi uzmanlıklara sahip kim(ler) tarafından, neden, nasıl, hangi amaçla alınmış olduğu; karar süreçlerinde hangi organ, yöntem ve mekanizmaların kullanıldığı bilgileri Bakanlığınızda mevcut mudur? Bu kararların alınmasında ilgili Koruma Kurullarına danışılmış; onların görüşleri alınmış mıdır? Bakanlığınız, sit alanı olarak korunan ve çok sayıda tescilli yapı barındıran bu alanın; yat limanları, 5 yıldızlı oteller, dükkânlar, restoranlar, kongre ve kültür merkezleri, sinema ve eğlence tesisleri, cami ve otopark gibi yapılar inşa edilmek suretiyle yeniden işlevlendirilmesi konusunda ne düşünmektedir?

3-24 Nisan 1996'da, Haliç, ihale konusu alanın kapsadığı Camialtı ve Taşkızak Tersaneleri'nde ait bugüne kadar kaç adet tarihi yapı tescil edilmiştir? Bu eserler ve özellikleri nelerdir? Bunlara ek olarak gerek Osmanlı gerekse Cumhuriyet döneminde sivil ve askeri denizcilik ve deniz endüstrisi tarihimiz açısından önemi olan taşınır-taşınmaz malzeme, araç-gereç, alet-edevat, proje-çizim-eskiz vb. evrak ve doküman vb.nin envanteri çıkarılmış mıdır? Tescilli yapılarla birlikte bu tür değerlerin de korunmaları için gerekli tedbir ve hükümlere ihale şartnamesinde yer verilmesi konusu, şartname hazırlığı aşaması ve/veya sonrasında Bakanlığınızca talep ve takip edilmiş midir? Şartnamenin, ihaleyi alan firma ile bu hususa ilişkin yapılmış bir protokol yapılmasını ve Bakanlığınızca onaylanacak bir koruma planını vb. var mıdır öngörüp öngörmediği, Bakanlığınızca bilinmekte ve/veya izlenmekte midir?

4-Alınan karar ve belirlenen stratejiler doğrultusunda sanayi üretimi işlevleri tamamen sonlandırılarak tersane vasıfları ortadan kaldırılacak olan Haliç Tersanesi Taşkızak ve Camialtı Tersaneleri, tersane olma özelliğinden çıkartılarak yat limanı, otel, alışveriş merkezi vb.nin yer alacağı dışında hiçbir ayrıntısı açıklanmamış olan bu şekilde planlanan rekreasyon projesi altında hangi şartlarda doku, fonksiyon ve özgün özelliklerini koruyabilecektir?

5-Haliç'in 6 asırlık geçmişe dayanan yapısına ve üstün evrensel değerlerine bu proje sebebiyle verilebilecek zararlar nelerdir? 558 yıl boyunca sanayi üretiminin sürdüğü ve bu yanı ile dünya çapında eşi bulunmayan bir endüstriyel mirasın yok edilmesinin bu ilk adımının yaratacağı maddi-manevi kayıplar konusunda Bakanlığınızca yapılmış bir etüd, değerlendirme vb. var mıdır? bu konuda bir etüt çalışması yapmış mıdır? Fatih Sultan Mehmet'in buyruğu ile kurulmaya başlanmış; yakın zamana kadar da bütün Osmanlı ve Cumhuriyet dönemleri boyunca gemicilik endüstrisinin yanı sıra bir çok diğer endüstri dalının doğduğu ve geliştiği merkez olan; ülkemizde mühendislik eğitiminin doğduğu Mühendishane-i Bahri-i Humayun'un içinde yer aldığı ecdad yadigarı Tersane-i Amire'nin, bu konuda kapsamlı bir etüd ve bunun da ötesinde bir dünya değeri olarak 'üretim işlevi'nin çağın teknolojik gelişmelerinin de yansıtılması suretiyle korunduğu, yakın zamana kadar sürdürülmüş olan

31216

“eđitim iřlevi”nin de yeniden kazandırıldıđı bir “yenileme, geliřtirme ve gelecek kuřaklara aktarma projesi”ni hak etmekte olduđunu dūřunūr mūřunūz?

6-Hem normatif hem maddi anlamda Haliç Tersaneleri’nin turizm deđerinde Haliçport projesi ne gibi deđiřiklikler oluřturacaktır?

7-UNESCO’nun onayıyla kabul edilen ve Bakanlığınızın da imza koyduğu Tarihi Yarımada Yönetim Planı’na aykırı olduğu açıkça görülen Haliçport ihale projesinin durdurulması, iptali ya da projenin az önce ana hatları belirtilmiş olan esaslar çerçevesinde Tarihi Yarımada Yönetim Planı ile uyumlu bir biçime dönüştürölmesi şekilde kűltür ve eğitim faaliyetlerinde kullanılması yönűnde proje revizyonu için bir çalışma yapacak mısınız?

8-Buraya kadar sıralanmıř olan sakınca ve olumsuzluklara ek olarak, tarihsel ve kűltűrel mirasın korunması ve arkeolojik deđerlerin zarar görmesi konusunda tehlike arz eden bu proje hakkında Bakanlıđınızca evre ve řehircilik Bakanlıđı ile ortak bir çalıřma yűrűtűlmekte midir ya da yűrűtűlmesi dūřunűlmekte midir?